

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Κυκλοφορία τραπεζογραμμάτων και κερμάτων ευρώ, φορολογικές ρυθμίσεις για την εισαγωγή του ευρώ, αμοιβαία κεφάλαια, συμπλήρωση χρηματιστηριακής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις»

I. Γενικά

Με το φερόμενο για ψήφιση Σχ.Ν. ρυθμίζεται σειρά πρακτικών ζητημάτων που αναφέρονται στην επικείμενη κυκλοφορία των τραπεζογραμμάτων και κερμάτων ευρώ, καθώς και στη μετατροπή των σε δραχμές εκφρασμένων ποσών της κείμενης φορολογικής, ιδίως, νομοθεσίας, σε ευρώ (Μέρος Πρώτο, άρθρα 1-27 Σχ.Ν.)

Στο Δεύτερο Μέρος του Σχ.Ν. διαλαμβάνονται ρυθμίσεις που αφορούν στην τροποποίηση επι μέρους διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας (άρθρ. 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36 και 37 Σχ.Ν.), ενώ το άρθρο 31 Σχ.Ν. αναφέρεται στην ολοκλήρωση της εκκαθάρισης των Συγκοινωνιακών επιχειρήσεων (Σ.ΕΠ.).

Στο Τρίτο Μέρος του Σχ.Ν., που φέρει τον τίτλο «Λοιπές ρυθμίσεις», το άρθρο 38 Σχ.Ν. επιφέρει τροποποιήσεις σε επιμέρους διατάξεις της φορολογικής και τελωνειακής, ιδίως, νομοθεσίας, ενώ το Κεφάλαιο Β' του Τρίτου Μέρους (άρθρα 39-46 Σχ.Ν.) αναφέρεται σε τροποποιήσεις ή συμπληρώσεις της νομοθεσίας για τα αμοιβαία κεφάλαια και της χρηματιστηριακής νομοθεσίας.

Συστηματικά, πολλές διατάξεις του άρθρου 38 Σχ.Ν. θα μπορούσαν, ίσως, να ενταχθούν στο Δεύτερο Μέρος του Σχ.Ν., ενώ οι διατάξεις του άρθρου 31 Σχ.Ν. θα μπορούσαν, ενδεχομένως, να τεθούν στο τέλος του Σχ.Ν., μαζί με τις διατάξεις του άρθρου 47 Σχ.Ν. που αναφέρεται σε ζητήματα πρόωρης συνταξιοδότησης υπαλλήλων της ΟΤΕ Α.Ε.

II. Ειδικές παρατηρήσεις

1. Στο άρθρο 38 παρ. 5 Σχ.Ν.

Με την παρ. 5 του άρθρου 38 Σχ.Ν. «παρατείνεται μέχρι 31.12.2003 ο χρόνος παραγραφής των βεβαιωμένων στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες

2

χρεών προς το Δημόσιο και τρίτους άνω του ποσού των πενήντα τεσσάρων χιλιάδων παεντακοσίων δραχμών.... που παραγράφονται την 31.12.2001 και εντός των ετών 2002, 2003». Η ρύθμιση αυτή θα μπορούσε να εξετασθεί υπό το φως του άρθρου 78 παρ. 2 Σ., σύμφωνα με το οποίο «Φόρος ή άλλο οποιοδήποτε οικονομικό βάρος δεν μπορεί να επιβληθεί με νόμο αναδρομικής ισχύος που εκτείνεται πέρα από το οικονομικό έτος το προηγούμενο εκείνου κατά το οποίο επιβλήθηκε.»

Η νομολογία, απορρίπτοντας τη στενή ερμηνεία ότι το άρθρο 78 παρ. 2 Σ. αναφέρεται μόνο στην επιβολή του φόρου, δέχεται ότι η συνταγματική διάταξη αποκλείει κάθε μεταγενέστερη νομοθετική μεταβολή «έχουσα ως συνέπεια την εφαρμογήν δυσμενεστέρας φορολογικής ρυθμίσεως δια χρήσεις παλαιότερας» (ΣτΕ 2493/82 κρίνοντας επί του ν. 1116/1981 ο οποίος προέβλεπε εφαρμογή δυσμενεστέρου τρόπου φορολογήσεως αφορολογητών εκπτώσεων σε εκκρεμείς υποθέσεις). Ως χρόνος επιβολής του φόρου νοείται το οικονομικό έτος «καθ' ό το αντικείμενον του φόρου είναι, κατά νόμον, φορολογητέον» (βλ. π.χ ΣτΕ 3874, 3891/78, 1317-8/79 κ.α. Βλ. α.α. Π. Παραρά, Συνταγμα 1975 - Corpus II, Αθήνα 1985, σελ. 552-553, όπου και περαιτέρω παραπομπές).

Το κατά πόσον η μεταγενέστερη παράταση του χρόνου παραγραφής βεβαιωμένων φόρων κλπ. Συνιστά δυσμενέστερη αναδρομική μεταβολή ή απλή «διαδιαστική διάταξη» αποτελεί, βεβαίως, ιδιαίτερο ζήτημα. Αποφαινόμενο επί της διατάξεως του ν. δ/τος 328/74, το οποίο επέτρεπε την έκδοση φύλλου ελέγχου για εισοδήματα παρελθόντων ετών επί τη βάσει νέων στοιχείων, το ΣτΕ έκρινε τη διάταξη ως «διαδικαστική» και επομένως ως μη αντικρουόμενη με τις διατάξεις του άρθρου 78 παρ. 2 Σ (ΣτΕ 1255/83, με μειοψηφία). Αλλού, το ίδιο Δικαστήριο φαίνεται να υπολαμβάνει ότι ο χρόνος παραγραφής της φορολογικής υποχρέωσης συμπροσδιορίζει καθοριστικά τη φορολογική υποχρέωση. Ετσι, κρίνοντας επί της δυνατότητας του Δημοσίου να ερμηνεύει, σε μεταγενέστερο χρόνο, τον νόμο κατά τρόπο, ενδεχομένως, δυσμενέστερο για τον φορολογούμενο, το Δικαστήριο σκέφτηκε ότι η Διοίκηση έχει τη δυνατότητα «ερμηνεύουσα ορθώς τον νόμον, να επιβάλει (εντός του χρόνου της παραγραφής του σχετικού δικαιώματος του Δημοσίου) εις βάρος του υποχρέου οφειλόμενα δια το παρελθόν ποσά [φόρου]».

2. Στο άρθρο 39 Σχ.Ν.

Με το άρθρο 39 Σχ.Ν. προστίθεται νέο άρθρο 45β στον ν. 1969/1991, σύμφωνα με το οποίο επιτρέπεται η διάσπαση αμοιβαίου κεφαλαίου σε περισσότερα αμοιβαία κεφάλαια (τα «επωφελούμενα κεφάλαια» κατά την ορολογία του νόμου). Κατά την αιτιολογική επί του άρθρου αυτού έκθεση, «Οι λόγοι της διάσπασης μπορεί να είναι λ.χ. η ανάγκη αναδιάρθρωσης ενός αμοιβαίου κεφαλαίου, το οποίο... θα μπορούσε να διαφοροποιηθεί και να αποτελέσει χωριστό αμοιβαίο κεφάλαιο..» Κατά τη ρητή διάταξη της παρ. 4 (γ)

του νέου άρθρου 45β, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι «η σύνθεση των στοιχείων του μέρους της περιουσίας που θα αντιστοιχεί σε κάθε επωφελούμενο κεφάλαιο θα είναι η αυτή με τη σύνθεση των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού της περιουσίας του διασπώμενου κεφαλαίου, πλην αμελητέων κατά αντικειμενική κρίση αποκλίσεων». Και πράγματι, κατά την αιτιολογική έκθεση, η διάπαση θα επιτρέπεται «μόνο εάν τα δημιουργούμενα με τη διάσπαση αμοιβαία κεφάλαια είναι απολύτως όμοια με το διασπώμενο από πλευράς ποιοτικής συνθέσεώς τους..»

Είναι κατανοητός ο σκοπός του νομοθέτη να επιβάλει την «απόλυτη ομοιότητα» στη διάρθρωση των επωφελουμένων κεφαλαίων, δηλονότι η διευκόλυνση της κατανομής των μεριδούχων στα επιμέρους διασπώμενα κεφάλαια. Κατά την παρ. 13 του νέου άρθρου 45β, «Ο μεριδούχος που επιθυμεί να μεταφερθεί σε άλλο επωφελούμενο κεφάλαιο από εκείνο στο οποίο κατετάγη κατά τη συντέλεση της διάσπασης δύναται εντός μηνός από την ημέρα διάσπασης να μεταφερθεί σε άλλο από τα επωφελούμενα κεφάλαια χωρίς να καταβάλει προμήθεια εξαγοράς και διάθεσης αντιστοίχως». Ίσως εδώ να ήταν ευκαταίεες ορισμένες μεταβατικές διατάξεις.

Αθήνα, 24 Σεπτεμβρίου 2001

Ο εισηγητής επιστημονικός συνεργάτης
Ξενοφών Ιω. Παπαρηγόπουλος

Ο προϊστάμενος του Τμήματος
Στέλιος Ν. Κουσούλης
Επικ. Καθηγητής Νομικής Παν/μίου Αθηνών

Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης
Αντώνης Μ. Παντελής
Καθηγητής Νομικής Παν/μίου Αθηνών

Για το Επιστημονικό Συμβούλιο
Καθηγητής Κώστας Μαυριάς